

luči, dokler nista po krajšem klicanju zagledala svetlobe iz bivaka.

»Pa vaju je bilo kaj strah?« me je zanimalo. Da ne, sta rekla. Saj nista vedela, kako bo, v najhujši strmini pa se itak ni nič več videlo. O hribih sta imela pač neko svojo miselnost.

Le dekle je hotelo še nekaj vedeti, kar pa nam je vzelo nekaj več časa, ker nisem dojel, za kakšne pripovedi v naših hribih se zanima. Pa smo se končno le sporazumeli. V enem od najožjih delov te najbolj zahtevne zavarovane poti na Triglav, tudi Bambergova ji še rečejo

starejši planinci, so nekoč markacisti z rdečo barvo hudomušno napisali na skalo: Za slone prepovedano!

In potem smo se vsi smejali. Pri sebi sem pomislil, da je v tem napisu tudi precej resnice: le kam bi prišli, če bi se poleg toliko »teličkov« še sloni prerivali po zelo zahtevnih poteh. In kdo bi jih kasneje vlekel iz zagate? Gorska reševalna prav gotovo ne. Mogoče vlečna služba, če bi uspeli po Zlatorogovih policah spelljati cesto.

Toda saj skozi slavno steno Eigerja tudi vozi vlak, mar ne!

## odmevi

### Spominska plošča za 40-letnico

(Pojasnilo na pisanje **Boža Jordana** v prejšnji številki.)

Aprila 1998 je bila na Gori Oljki nad planinskim domom s kamnitega podstavka odstranjena kovinska plošča s posvetilom ob 40-letnici pokrajinske konference SKOJ-a. Prazen podstavek so nekateri želeli podreti. Polzelski planinci smo na seji UO, NO in ČS sklenili povprašati borce NOB, če nam dovolijo vzdati ploščo ob naši 40-letnici. To so naložili meni.

Takratni predsednik Združenja ZB NOB Spodnje Savinjske doline tovariš **Janko Cviki** mi je po dogovoru z njihovim odborom dal ustno privolitev in rekel, da pisna sledi. Žal je med tem časom umrl.

Gospoda **Rada Cilenška**, sedanjega predsednika ZB, cenim kot pametnega in preudarnega človeka. Zato me preseneča, da se ni posvetoval z nami, ampak nas je skoraj po dveh letih očrnil. Tisti, ki Boža Jordana poznamo, vemo, zakaj je za osnovo svojega pisanja vzel članek Rada Cilenška in ni iskal informacij pri nas, pri društvu, katerega član je.

Vili Vybhal



je bila vrsto let zavzeta članica Planinskega društva Tolmin.

Po diplomii iz predmetov prirodopisne skupine na Visoki pedagoški šoli v Zagrebu (1940) se je z začetno brezposelnostjo začela zrelejša plat njenega življenja, v katerem ji ni bilo z ničemer prizanešeno. Mlada diplomantka se je že kmalu znašla v vrvežu druge svetovne vojne in okusila leto in pol internacije, med drugim tudi v zloglasnem nacističnem taborišču v Ravensbrücku. Taboriščno življenje je sprejela kot dragoceno izkušnjo preživetja v krutih življenjskih pogojih. V obliki koristnih naukov – in ne kot samohvalo ali jadikovanje – jo je velikokrat prenašala na mlajše. Po vrnitvi v domovino je službovala v različnih krajih Slovenije, dokler je niso z odlokom premestili na tolminsko učiteljsiše. Na njem in na kasnejši gimnaziji je od leta 1952 poučevala biologijo in kemijo. Po upokojitvi leta 1971 se je nerada poslovila od šole in mladine. Živela

je naprej s krajem, obiskovala knjižnico, hodila v naravo in se do zadnjega udeleževala gledaliških, glasbenih in drugih prireditev.

Ni imela in ni si ustvarila lastne družine, zato se je popolnoma predajala svojemu učnemu in vzgojnemu poslanstvu med mladimi. Vodila jih je na številne ekskurzije po Sloveniji in Jugoslaviji, pa tudi v tujino. Kasneje je kot upokojenka redno obiskovala srečanja nekdanjih dijakov ob obletnicah mature in se živo zanimala za njihove življenjske poti. Tudi bežna srečanja s svojimi dijaki na ulici je vedno izkoristila za vprašanja o njihovi službi, družini ipd.

Kmalu po svojem prihodu iz Idrije na učiteljsiše v Tolminu je postala članica Upravnega odbora PD Tolmin. Vanj je bila izvoljena še naslednje leto in v obdobju od 1974. do 1976. leta. Dve daljši razdobji je bila tudi članica častnega razsodišča, in sicer v letih od 1966 do 1973 in od 1981 pa do svoje smrti. Na občnem zboru PD Tolmin 17. 3. 1984 je bila za izredne zasluge pri delu v organih društva imenovana za častno članico. Njeno področje zanimanja in dela v planinski organizaciji je bilo varstvo narave. To so bili časi, ko taki nazori še niso bili zelo razširjeni. Kot ljubiteljica gorá, narave in planinskega cvetja se je ukvarjala tudi s fotografijo in je zanjo navduševala mladino. Kot častni član je stalno sledila delu planinskega društva. V spominu nam bo ostalo njeno zadnje srečanje z nami planinci na občnem zboru 24. marca letos, ki je minilo v vedrem razpoloženju in obujanju spominov.

Ožjemu družinskemu krogu se je ob slovesu na ljubljanskih Žalah pridružila manjša delegacija iz Tolmina, v njej tudi predstavniki Planin-

## društvene novice

### Marija (Dali) Puc (14. 3. 1913–14. 4. 2000)

Dne 19. aprila letos smo se poslovili od preminule **Marije (Dali) Puc**, ki

skega društva Tolmin. V imenu vseh Tolmincev je spregovoril njen stanovski kolega, profesor **Janez Dolenc**, ki se je pokojni Mariji Puc za njeno vsestransko delo v Tolminu pristrčno zahvalil in izrekel svojcem iskreno sožalje. Znana ljudska žalostinka »Pomlad že prišla bo, ko tebe na svet' ne bo« je bila kot nalašč za uvod v njegovo razmišljanje. Življenje je pač polno naključij. Marija Puc se je poslovala od nas ravno v prihajajoči pomladi, v času brstenja prvih poganjkov in vonja cvetic, ki jih je – vselej privržena botaniki – tako ljubila. Tudi v tem zadnjem dejanju njene življenjske poti je nekaj simbolike.

Zarko Rovšček

## Planinskemu tovarišu Slavku Rajhu v slovo



Tiho in nepričakovano si nas zapustil! Smrt, ta vsakdanja spremeljevalka našega življenja, je včasih kruta in boleča, vendar neizbežna. Zapustil si nas kot oče, prijatelj in predvsem kot čudovit planinski tovariš. Zato trenutna bolečina ne izvira samo iz nehanja obstoja, temveč mnogokrat iz nedokončanega ustvarjalnega dela, kateremu si posvetil vse svoje moči in ideale.

Kar petindvajset let si, dragi **Slavko Rajh**, vodil naše planinsko društvo Kamnik, kar je bilo dopolnilo in smisel tvojega življenja, tvoje skromnosti, za katero se je skrivalo srce velikega moža. Tvoja mladost ni bila lahka. Preživljal si vsa krutost in nesmisel vojne, doživel nemalo po-

niževanja, pa vendarle si jo preživel in se srečno vrnil domov. Ustvaril si družino in se z vso vnemo vrgel na delo. Rad si delal, delal si vestno in odgovorno. Poleg rednega dela bi danes težko ločili tvoje aktivnosti, ki si jim bil vdan, saj so se med seboj prepletale in dopolnjevale.

Predvsem so ti gore pomenile veliko. V njih si našel moč in smisel življenja. Vedno si našel čas za pohode in vzpone na bližnje in daljne vrhove. Tvoje delo v društvu je imelo poseben pomen. Kot odlični organizator si znal povezovati posamezne dejavnosti, ki so bile tako značilne pri izgradnji naših postojank in objektov. Pod tvojim vodstvom od leta 1975 do 2000 je društvo postalo tihi dejavnik turističnega in planinskega razvoja pod Grintovci in v Kamniških planinah. Pri svojem plemenitem delu se nisi nikoli utrujal, delo v društvu ti je postalo vsakdanjik.

Kot vsakemu človeku je bilo tudi tebi dano življenje prazno; od tebe je bilo odvisno, kako ga izpolniš in kam ga usmeriš. Odločil si se za gore in življenje z naravo, kar ti je vračalo moč in usposabljanje za uspešno delo. Delal si do zadnjega dne, uspešno in z velikim veseljem.

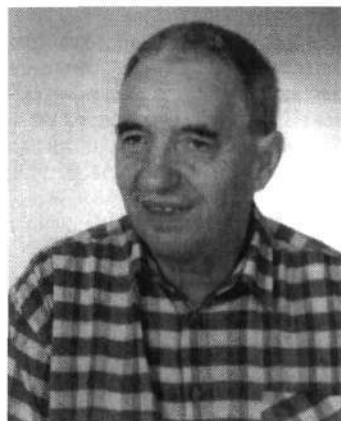
Danes vemo, da vsak izmed nas, ko zadosti svoji obveznosti do družine in družbe, svobodno odloča o svojem udejstvovanju. Biti pravi človek pomeni vse svoje sile usmeriti k izoblikovanju življenjskega sloga, ki je prilagojen pogojem življenja v neposrednem stiku z naravo. Ljubezen do narave je splošno človeško čustvo, ki človeka navdaja s strastjo odkrivanja skrivnosti in lepote do prirode. Stik z naravo uči človeka naravnega življenja. Obvaruje ga, da bi postal izrojen, zna opazovati svojo okolico tudi tam, kjer se konča meja gozdov in rušja, kjer se zdi, da ni več življenja, pa vendar kipi življenje iz vsake skale in grušča. Šele na svojih pohodih se človek zave, da si ravno tu pod ostenji vrhov življenje in smrt podajata roko. V sodobnem življenju je človek premalo močan za pretežno breme in velikokrat nevrotičen samo zato, ker ne živi naravno. Stik z naravo plemeniti in daje smisel življenja.

Svoje življenje si, Slavko, posvetil goram. Še zadnja želja je bila, da bi se povzpел na Kokrsko sedlo. Žal so ti moči opešale, le od daleč si še opazoval vrhove Skute, Brane, Planjave in Ojstrice. Morda so ti misli tedaj uhajale v lepe trenutke, ki si jih preživel med gorskimi vrhovi, tam, kjer ostaja vse lepo, bolečina, grenkoba in razočaranje pa gredo v pozabo in se porazgubijo za vselej. Če bi te takrat vprašali, kje bi najraje spal svoj poslednji sen, bi verjetno brez pomisleka odgovoril: »Med belimi skalami Grintovcev, med podrtimi viharniki in pod mehko odejo gorskega rušja.

»Dragi Slavko! Za svoje plemenito delo si prejel mnogo priznanj in planinskih odličij, med njimi zlato planinsko odličje in najvišje priznanje, Svečano listino PZ Slovenije, na zadnjem občnem zboru društva pa so ti planinci z navdušenjem podelili naslov častnega predsednika planinskega društva Kamnik. Zahvaljujemo se ti za vse tvoje bogato delo in trud. Bil si nam iskren prijatelj in planinski tovariš. Ne bomo te pozabili.

A. S.,  
Planinsko društvo Kamnik

## Milan Gombač: »Gradil sem nov svet!«



Srečevala sva se dolga tri desetletja, bežno, mimogrede, na različnih krajih: na osnovni šoli Frana Kranjca na Polulah, kjer je bil dolga leta ravnatelj, v hribih, kjer je s svojo dobro voljo in duhovitostjo radoživo razveseljeval vnete planince in jih